

Angarngruppens Informationsblad

Nummer 1. 2014 Årgång 44

[www.angarngruppen.se] Februari . 2014.

ORDFÖRÄNDEN HAR ORDET

Så kom då äntligen den riktiga vintern, men den satt ovanligt långt inne i år. Lagom med snö blev det till den sista helgen i januari med vinterfågelräkning vid landets fågelbord. Själv kan jag konstatera, att vi aldrig haft så många pilfinkar som detta år och det förefaller för övrigt inte var en lokal företeelse i vår del av Täby utan en generell utveckling i stora delar av landet. Hela 45 fåglar som mest på en gång jämfört med en ynka talgoxe hade vi. Det växlar snabbt i fågelvärlden!

Årets fågelräknarnyhet är annars Angarngruppens ”Artrally”, som dock begränsar sig till Angarnssjöängen. Ett 25-tal av våra medlemmar har anslutit sig till tävlingen, som skall vaska fram de flitigaste artfinnarna per månad och för hela året. Ett nytt och lättsamt sätt att ytterligare öka intresset för vår fågelsjö och dess artrikedom samt också förhoppningsvis få upp rapporteringsvolymen till gagn för kunskapen om olika arters förekomst där.

Första halvårets program finns nu på hemsidan sedan några veckor tillbaka och som vanligt har vi ett tämligen digert utbud. Nytt för i år är en uggleexcursion, som dock förmodligen inte kommer att ha Angarnssjöängen som mål utan andra platser lite längre norrut i Uppland. Håll uppsikt över vår hemsida, där mer information om detta nytillskott kommer i sinom tid. Månadsrundor, StOF-excursion, Big Sit, naturvårdsdag, nattsångare samt växter och fjärilar är mer beprövade och välbesökta evenemang, som kommer i år igen. Välkomna!

Glöm sedan inte bort årsmötet! Dags igen och i år är det den 27 mars som gäller. Årets gästföreläsare är Jan Sondell, som bland annat är en av Sveriges främsta experter på ortolansparven. Ämnet är givet: ortolansparven, dess utmaningar och de försök, som pågår för att hjälpa arten tillbaka som en landsbygdens karaktärsfågel. Välkomna!

Tack för Ditt fortsatta stöd av föreningen och Angarnssjöängen!

På återseende!

Gunnar Hesse

gunnarhesse@hotmail.com

Fågelobservationer vid Angarnssjö- ängen 4:e kvartalet 2013

Sammanställda av Andreas Viberg.

EKE Erik Koppe, SSM Svante Söderholm, AVG Andreas Viberg, MJN Micke Johansson, KGS Karl-Gustaf Sjölund, DHN Dan Henriksson, ANG Angarngruppen, SPN Stefan Paulin, JJN Jens Johansen, HIN Hasse Ivarsson, GDK Gunnar Dolk, JAN Jan Andersson, BNG Björn Nordling, BAN Bernt Andersson, ÖSN Örjan Sjögren, KEN Kjell Eriksson

Oktober

1.10 Hela 67 vitkindade gäss sträcker söder (DHN)

2.10 En råka rastar tillsammans med kajor (ANG)

3.10 10 sädgäss sträcker mot syd (DHN)

5.10 Grågåskrekordet för hösten sätts när ca 1000 ex kommer in och landar i sjöängen (EKE) och dessutom ses årets sista stenskvätta, en sträckande lappsparv samt en adult hane snösiska av samma observatör.

6.10 EKE och KGS har en förbiflygande stenfalk vid Byksberget och samma herrar jagar upp en dvärgbeckasin vid Lundbydiket. KGS lyckas dessutom stöta en dubbelbeckasin på Örstaåkern och beckasinbonanza är total när även 20 enkelbeckasiner ses rasta. Dessutom en stor rastande flock på ca 350 gråsiskor och 2 troliga bändelkorsnäbbar.

10.10 En varfågel rapporteras av GDK och (möjligen samma?) ses sedan till och från året ut.

11.10 Höstens bästa sträckdag för rovfåglar och kråkfåglar med 11 havsörnar (GDK), 15 sparvhökar (DHN), 84 ormråkar, 18 fjällvråkar (GDK), 3 råkor (DHN) och 1250 kajor (GDK). Dessutom rastar en sen trädlärka vid Byksberget (GDK) och en svarthätta vid Örsta (BNG)

12.10 En skådare som inte rapporterar på Svalan hör av sig till undertecknad den 15 oktober och säger sig ha haft 2 raphönor som landade mellan Lundbydiket och sjöängen. Eftersöker dock ingenting.

13.10 DHN har en mindre hackspett rastande vid Midsommarberget och MJN en brunsiska bland de rastande gråsiskorna på gårdsplanen vid Lappdal. JJN har 2 trumpetande bändelkorsnäbbar överflygande vid Jaktstugan.

15.10 EN dvärgbeckasin stöts av MJN mellan Grävlingholmen och Lundbydiket.

20.10 En blandflock med små- och storskrake flyger rakt över huvudet på AVG och JJN vid Lundbydiket, men om det var 3 eller 4 av respektive art bråkas det fortfarande om. ÖSN har en snösparv vid Lundbydiket.

25.10 3 trumpetande bändlar flyger över BAN vid Örstaparkeringen.

28.10 Årets sista stenfalk ses vid Åstaåkern av JAN

November

2.11 2 råkor ses rasta på Åstaåkern av SPN och DHN

3.11 SSM hittar 4 snösiskor vid slutet av Kalles väg och en rastande snösparv vid Lundbydiket.

13.11 En av periodens mest anmärkningsvärda obsar är den försärla som rapporteras av Per Lundkvist nedanför Midsommarberget.

20.11 KEN har en överflygande snösparv.

22.11 SPN har hela 100 storskrakar som flyger in och rastar några minuter i sjöängen innan de drar mot syd.

Fortsättning sidan 3.

Fortsättning från sidan 2.

24.11 KGS har 5 rastande vinterhämlingar på Åstaåkern

29.11 Bästa dagen under hösten för sträckande sångsvan med 110 ex i tre flockar mot syd (HIN)

December

4.12 En gärdsmyg som kanske försöker övervintra ses av JAN vid Utloppet.

29.12 BNG avslutar året snyggt med en lockande skäggmes vid fågeltornet och 12 förbiflygande stjärtmesar vid Stora Ekhamaren. SSM har 2 snösiskor vid Örsta.

Den första Månadsrundan

I föregående nummer av Angarngruppens Informationsblad skrev ordföranden vänliga ord om Månadsrundan vid Angarn, men efterlyste samtidigt dokumentation från den första som ägde rum 2 november 2005. Den historieluckan vill jag med stöd av rapporteringen på Svalan och dess dagboksanteckning gärna fylla igen.

Samling och start var som sig bör vid Örsta klockan 8.00 – på den tiden kunde vi invänta bussen från stan. Vi blev tolv deltagare. Dagen var mulen men varm – plus åtta grader, sikten var måttlig och då och då föll ett lätt regn. Eftersom det blåste friskt från nord eller nordväst tog vi stigen genom skogen förbi hållristningen och tältplatsen för att fortsätta över fälten söder om sjöängen österut i lä av barrskogen. I skogskanten såg vi antagligen flera mesarter och med säkerhet trädkrypore. Kanske en hackspett. Bitvis gick vi på en mycket lerig stubbåker fram till Utloppet – om några av deltagarna inte kommer ihåg så mycket annat från den dagen minns de säkert lerplåtarna under kängorna! Efter en något besvärlig passage genom taggtrådsstängsel blev det en första kaffepaus i lä av Hackstakullen.

. I dammen nedanför noterades åtta rastande gräsänder, ett antal krickor och, lite mera överraskande, en mink med fisk i munnen!

Efter uppiggande paus fortsatte vi utmed Asphagen förbi fågeltornet och Midsommarberget fram till Byksberget. Förmodligen var blåsten mindre besvärande nu och vandringen blev ganska stillsam med, enligt dagboken, få fågelobservationer. För att vi inte skulle tappa sugen underhöll oss Hans-Georg Wallentinus med bildande notiser om sjöängens kultur- och växtlighetshistoria. Fågellivligare blev det när vi närmade oss Byksberget med hundra och hundra björktrastar (minst 400 enligt rapporteringen på Svalan) som svärmade kring oss. Utanför i maden rastade sex tofsvipor, två drog iväg 10.15, medan elva steglitsor födosökte runt bergknallen. Nästa stopp blev Grävlingholmen för en ny kaffepaus klockan 11.00. Där kom, som så ofta när man har en kaffekopp i handen, dagens ornitologiska höjdpunkter. Första en honfärgad blå kärnhök som födosökte kring sommarstugeområdet och sedan ytterligare en över Åstaåkern – två olika individer eftersom de hade olika stora vita stjärtfält. I ett träd rastade en sparvhök och Tommy Lomborn upptäckte en varfågel i ett buskage i riktning mitt-diket. Och innan vi bröt upp för återtag för en snösparv förbi! Via Midsommarberget (en korp hördes där) återvände vi till Örsta. Där letade vi antagligen gråsparv och kanske skata. Hans-Georg hittade en flock på ett fyrtiotal gråsiskor av vilka kanske fyrtio procent var av brunsiskestyp.

Artgenomgången gav 30 arter. I efterhand kan man konstatera att det kom att bli den lägsta novembernoteringen hittills under månadsrundetiden – deltagarna har blivit skickligare med åren! Vilka arter som observerades förutom de här nämnda säger inte dagboken något om. Den slutar i stället med följande korthuggna information: ”Nästa ex. första onsdagen i dec. kl. 8.”. Även den kom att genomföras och sedan blev det ju som bekant flera.

Ulf Linnell

Angarnlistan 2013

Stefan Paulin

Det är populärt bland många skådare att dokumentera sina observationer i olika listor. Det kan visserligen hävdas att ”artjakt” inte får ta överhanden när det gäller fågelskådandet, men artlistor ger god reklam för en lokal och kan sporra till att besöka en lokal allra helst om lokalen finns i närområdet. Ett ökat antal besök och noterandet av observationer, även av arter som inte är rariteter, bidrar till kunskapen om arters uppträdande och kan ge information om förändringar i beståndet.

Listan 2013

Under 2013 noterades ett bra antal subrariteter vid Angarnssjöängen. Detta gjorde att många skådare noterade ett flertal nya arter på lokalen.

	Totalt	261
1	Jan Andersson	244
2	Svante Söderholm	240
3	Karl-Gustaf Sjölund	231
4	Gunnar Dolk	230
5	Erik Koppe	227
	Hans Ivarsson	227
7	Christer Brostam	224
	Stefan Paulin	224
9	Viggo Norrby	211
10	Charley Wiklund	210
	Hans-Georg Wallentinus	210
	Jesper Norrby	210
13	Kjell Bergman	208
14	Micke Johansson	206
15	Ulf Linnell	203
16	Aron Norrby	202
17	Bosse Carlsson	201
	Dan Henriksson	201
	Roland Sjölander	201
20	Eva Johansson	197
	Olof Jansson	196
22	Ulric Ilvéus	195
23	Andreas Viberg	193
24	Bernt Andersson	192
25	Björn Nordling	188
	Måns Grundsten	188
27	Jens Johansen	187
28	Carl-Johan Ståhlgren	186
29	Gunnar Hesse	185

30	Björn Wallentinus	180
31	Elisabeth Sturesson	176
	Tryggve Engdahl	176
33	Peeter Boldt-Christmas	175
34	Anders Barkengren	174
35	Hannu Koho	172
36	Bo Hedenstedt	159
37	Melcher Falkenberg	157
38	Kjell Sahlberg	154

Liljevalcks

2014 års Vårsalong.

24 januari-23 mars.

Foto: Iréne Hedenstedt

Ett kollage av läskedryckburkar i granna färger. Vid närmare anblick, det vimlar av färggranna ”fåglar”. Detta är bara ett exempel på hur man på ett konstnärligt sätt kan återanvända sådant som annars hamnar i naturen. Det fanns även fåglar av annat material./ **RED**

Vinterfåglar inpå knuten

Nu är "Vinterfåglar inpå knuten" (VIK), den av SOF ledda undersökningen av vilka och hur många fåglar som besöker matningar runt om i landet, avslutad. Jag har plockat ut siffror för Täby, Vallentuna, Vaxholms (ny i jämförelserna) och Österåkers kommuner.

Det går att hitta alla siffror på SOF:s hemsida: http://www.turgor.se/net_sofnet_vinter_oldasp/Default.aspx (det är inte mellanslag utan understreck i adressen). Siffrorna är nedladdade onsdag den 29 januari och är därför inte de slutgiltiga. Det brukar inte bli några större förändringar i ordningen mellan arterna, men antalet räknade fåglar och antalet matningar kommer naturligtvis att gå upp.

Antalet rapportörer i de fyra kommunerna var i Täby 90 (!), Vallentuna 72, Vaxholm 29 och Österåker 75.

Talgoxen, Sverige-ettan, vinner också i vårt område, undantagandes den mera tätortsbetonade kommunen Täby, där koltrast är vanligast. Koltrasten är förhållandevis mer vanlig i Vaxholm än i Vallentuna och Österåker. Sett över hela landet har koltrasten gått framåt sedan förra året. I Vallentuna avviker artordningen genom att det, precis som 2013, finns ovanligt gott om gulsparv. Den ligger som högst på andra plats, jämfört med sjätte plats i Österåker men först på 12 resp. 13 plats i Täby och Vaxholm.

Räknat per matning blir det 3,8 i Vallentuna, 2,1 i Österåker, 1,1 i Vaxholm och 0,7 i Täby. Det här måste bero på att det finns många hästgårdar i främst Vallentuna. Under de år VIK genomförts har gulsparven, sett på nationell basis minskat med 60%!Också gråsparv är i hög grad knuten till hästar och hästgårdar.

Det innebär att gråsparvarna hamnar högt i Vaxholm, på 6:e plats med i genomsnitt 2,2 gråsparvar per matning. Vallentuna ligger inte långt efter – 7:e plats och 2,0 fåglar i genomsnitt per matning. På efterkälken hamnar Österåker med 0,8 fåglar per matning och Täby med 0,5 exemplar jämnt.

Då kanske bör nämnas att för Vallentunas del rapporterade jag 21 gulsparvar och 58 gråsparvar från matningarna på Sjöbacken.

Flest arter per matning finns i Vaxholm, följt av Österåker, Vallentuna och sist Täby. Men Täby redovisar, liksom 2013 flest matningar. Det har ju befarats att den milda vintern skulle medföra att fler arter skulle bli kvar i våra kommuner. Så blev det i Täby som gick från 31 till 33 arter, medan artantalet var oförändrat 36, i Österåker. Vallentuna ökade något, från 33 till 34 arter.

Sett till antalet fågelexemplar per matning har antalet i Täby minskat från 35 till 30. I Österåker är det istället en ökning med ett exemplar till 41. Vallentuna avviker genom en kraftig minskning av antalet exemplar, från 46 till 38 per matning.

Vi har under ett antal år följt grönfinkens variationer, eftersom arten under minst fem år varit angripen av gulknopp. Innan utbrottet av gulknopp brukade grönfinken ligga omkring plats fyra. I år låg arten i Täby på plats 6 (plats 5 år 2013), Vallentuna 6 (ned från 4) och Österåker 5 (ner från 7). Sett över samtliga kommuner har ändå medelantalet per matning gått ned från 3,2 till 2,4 mellan 2013 och 2014. Krisen är alltså långt ifrån över.

Hans-Georg Wallentinus

Många hästar bra för gulsparv

VALLENTUNA Gulsparven trivs i Vallentuna. Enligt småfågelräkningen "Vinterfåglar inpå knuten" har 398 gulsparvar räknats in kring fågelbord i kommunen. I Vaxholm har 30 gulsparvar iakttagits och i Täby 93 stycken.

Räkningen genomförs varje januari på initiativ av Sveriges ornitologiska föreningen. Fågelintresserad

allmänhet står för räkning av fåglar och inrapportering. Att gulsparven trivs så fint i Vallentuna beror på hästarna, enligt fågelexperten Hans George Wallenius, Brottbby.

– Där hästar finns spills havre, som gulsparven äter, säger han.

Den vanligaste vinterfågeln i Vallentuna var enligt räkningen talgoxen. 418 exemplar iakttofs.

LÅSARBILD: GIGI SAHLSTRAND

Gulsparven trivs i den hästtöta kommunen.

Delresultat från artrallyt vid Angarnssjöängen– Januari 2014.

Deltagare	Januari	Total-	Antal
	Arter	Poäng	Årsarter.
Micke Johansson	46 1	10,00	46
Björn Nordling	45 2	9,00	45
Jens Johansen	44 3	8,00	44
Roland Sjölander	43 4	7,00	43
Jan Andersson	41 5	6,00	41
Melcher Falkenberg	38 6	5,00	38
Erik Koppe	37 7	3,50	37
Stefan Paulin	37	3,50	37
Tryggve Engdahl	36 9	1,50	36
Ulric Ilvèus	36	1,50	36
Rolf Andersson	33 11		36
Per Norlin	29 12		29
Anders Öberg	27 13		27
Gunnar Hesse	26 14		26
Björn Wallentinus	25 15		25
Jan Attebring	25		25
Rune Isaksson	20 17		20
Sven Faugert	12 18		12
Anders Barkengren			
Andreas Viberg			
Carl-Johan Ståhlgren			
Elisabeth Sturesson			
Hans-Georg Walltinus			
Karin Hendahl			
Karl-Gustav Sjölund			
Kjell Eriksson			
KjellSahlberg			

Program –vinter-vår och sommar 2014.

Första onsdagen i varje månad: Rundvandring vid Angarn(eller annan lokal om det är något intressant på gång) för daglediga. Samling vid parkeringen Örsta kl.07.30
December/ Januari start kl.08.30.

Lördag 22 februari. Naturvårdsdag.
Samling:Örsta kl. 09.00
Ledare: Björn Nordling.

Onsdag 5 mars. Månadsrunda.
Örsta kl.07.30.
Värd:Björn Nordling.

Lördag/söndag 8-9 mars Ugglexursion.
(Andreas återkommer om samlingsplats och klockslag.) se hemsidan.
Ledare: Andreas Viberg.

Torsdag 27 mars. Årsmöte.
Klockan 19.00.
Plats: Mathiasgården (Vallentuna ka)

Onsdag 2 april. Månadsrunda.
Örsta kl. 07.30.
Värd: Karin Hendahl.

Lördag 5 april StOF-exursion.
Örsta. Kl.07.30
Ledare: Stefan Paulin.

Lördag 12 april. Sträckräkning.
Samling/ar och tid meddelas senare.(se hemsidan)
Ledare:Stefan Paulin.

Onsdag 7 maj. Månadsrunda.
Örsta kl. 07.30.
Värd: Stefan Paulin.

Lördag 10 maj. Big Sit.
Örsta kl.00.01
Ledare: Björn Nordling.

Onsdag 4 juni. Månadsrunda.
Örsta:kl. 07.30.
Värd: Tryggve Engdahl.

Fredag/lördag 6-7 juni. Nattsångarexursion.
Samling kl.21.30. Plats:meddelas senare.(se hemsidan)
Ledare: Hans-Georg Wallentinus.

Onsdag 2 juli. Månadsrunda.
Örsta kl.07.30
Värd: Calle Ståhlgren.

Lördag 12 juli. Fjärils &växtexursion.
Skesta hage kl. 10.00.
Ledare: Gunnar Hesse & Hans-Georg Wallentinus.

Onsdag 6 augusti. Månadsrunda.
Örsta kl.07.30.
Värd: Stefan Paulin.

Nästa nummer av infobladet

***kommer ut i maj månad
Manusstopp: 30 april***

***Välkommen med manusförslag
och bilder. Sänd detta till:
bo.hedenstedt@telia.com***

Kallelse till

Angarngruppens årsmöte torsdagen den 27 mars 2014
Kl. 19:00 Mathiasgården, Vallentuna

Dagordning

- 1.Årsmötets öppnande.
- 2.Val av ordförande för mötet.
- 3.Val av sekreterare för mötet.
- 4.Fråga om årsmötets behöriga utlysande.
- 5.Val av två justerare, tillika rösträknare.
- 6.Fastställande av dagordningen.
- 7.Upprättande och fastställande av röstlängd.
- 8.Styrelsens verksamhetsberättelse, redovisning av räkenskaperna för det gångna året.
- 9.Revisorernas berättelse.
- 10.Fastställande av resultat- och balansräkning och disposition av årets resultat.
- 11.Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen för föregående års förvaltning.
- 12.Val av ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassör för ett år.
- 13.Val av tre sektionschefer för sektionerna information, inventering och naturvård för ett år.
- 14.Val av övriga, högst tre, styrelseledamöter för ett år.
- 15.Val av tre ersättare, tillika suppleanter för styrelsen, för respektive sektionschef för ett år.
- 16.Val av revisor och revisorssuppleant för ett år.
- 17.Val av valberedning om minst två personer för ett år.
- 18.Fastställande av årsavgiften för nästkommande år.
- 19.Beslut om och utdelande av Vattenrallen.
- 20.Övriga ärenden.
- 21.Mötets avslutande.

Angarngruppens styrelse.

Ordförande: Gunnar Hesse
tel. 070 -5566634.
gunnarhesse@hotmail.com

Vice ordförande Hans-Georg Wallentinus
tel. 08-510 104 31
.hans-georg.wallentinus@conec.se

Sekreterare: Ulric Ilvèus
tel. 073-9600557
ulric@ilveus.se

Kassör: Stefan Paulin,
tel.08-510 119 27,
stefan.paulin@swipnet.se.

Inventeringssektionen: Kjell Eriksson,
tel. 08-847069.
kjell.eson@comhem.se

Andreas Viberg tel.0765261467
Andreas.h.viberg@gmail.com

Naturvårdssektionen: Björn Nordling.
tel. 070-5804406 björn.n@ownit.nu

Carl-Johan Stålgren tel. 073-5420975
cstahlgren@hotmail.com

Informationssektionen: Bo Hedenstedt
tel. 08-54061484/ 073-5918255
bo.hedenstedt@telia.com.

Anders Barkengren
tel. 070-4851645.
anders.barkengren@gmail.com

Övriga ledamöter:
Karin Hendal tel.070-6260901
karin_hendal@hotmail.com

Webbmästare:
Carl-Johan Stålgren
Rolf Andersson.

Föreningens hemsida: <http://www.angarngruppen.se>